

Котлова Л.О., Тичина І.М. Теоретичні основи інклюзивної освіти в сучасних умовах. *Вісник Науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю: «Спеціальна та інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» (10-11 квітня 2020 р.)* / [гол. ред. Демченко І.І.]. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2020 р. – Вип. VI. – С. 45-46.

Котлова Л.О., Тичина І.М.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Процеси інклюзії стали реальністю для сучасної системи освіти та закріплені на законодавчому рівні в Україні. За останні десятиліття в науковій літературі з'явилась значна кількість публікацій з проблеми освітньої інклюзії,

Як свідчить аналіз наукових джерел, процес впровадження інклюзії в освітнє середовище ставить перед наукою нові завдання, серед яких такі як:

1. Дослідження процесу становлення особистості, пізнавального та емоційного розвитку учнів за інклюзивним навчанням. Варто охарактеризувати та проаналізувати як проходить процес соціалізації, ідентифікації, індивідуалізації, які механізми при цьому використовуються дітьми

2. Вивчення психологічних особливостей соціально успішних дітей та дорослих з порушеннями в розвитку. Значний інтерес викликає пошук механізмів та стратегій подолання труднощів і бар'єрів соціального середовища, виокремлення умов, які сприяють само актуалізації.

3. Пошук нових засобів діагностики, які дадуть можливість фіксувати не лише наявний рівень розвитку особистості та психіки дитини, але і її потенційні можливості, здібності, які необхідно актуалізувати, створюючи сприятливе розвиваюче середовище [3].

Теоретичним фундаментом сучасних досліджень специфічного дитинства, як на наш погляд, є культурно-історична психологія Л.С. Виготського, який сформулював принципові ідеї та положення

про закономірність психічного розвитку, а також його особливості при різних порушеннях [1].

Аналіз публікації останніх років дав можливість від слідкувати динаміку зацікавленості спеціальних психологів і дефектологів, предметом дослідження яких є сфера особистості з порушеннями в розвитку: їх самосвідомість, мотиваційний компонент, цінності, особливості комунікації та механізми міжособистісної взаємодії, навчання, фізичної ідентичності, адаптаційні можливості.

Поява нових поглядів ракурсів соціокультурного осмислення нетипового розвитку особистості відображається в критичному переосмисленні традиційних основ дефектології, що наочно проявилось у використанні нових термінів, що позначають осіб, які мають психофізичні порушення: замість «аномальність», «дефективність» - «людина з обмеженими можливостями здоров'я», «дитина з відхиленнями в розвитку», «з особливими освітніми потребами», «зі спеціальними потребами», «з проблемами в розвитку». Різноманітність в означенні одних і тих же явищ, об'єктів і суб'єктів демонструє спробу змінити медичну семантику і відобразити в термінах нові соціальні смисли, які не принижують гідність дітей і дорослих, які потребують різноспрямованої підтримки і, перш за все, в корекції існуючого середовища для забезпечення більш повноцінної участі у всіх сферах суспільного життя [2].

Таким чином, на сьогодні ми маємо багато завдань, які потребують негайного вирішення: від чіткого розмежування понять до конкретних діагностичних методик, для ефективного впровадження інклюзивного навчання в практику сучасної освіти.

Список використаних джерел

1. Выготский Л.С. Развитие высших психических функций. М.: Изд-во АПН РСФСР, 1960.
2. Крижанівська О.П., Каленська О. О. Етимологія поняття «діти з особливими потребами» у вітчизняному освітньому просторі. Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. Випуск 2(14), 2012. С.87-91.

Заявка

на участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції
«Інклюзивна освіта: теорія, методика, практика»,
 яка відбудеться 10 квітня 2020 року в м. Умань

Назва доповіді	Теоретичні основи інклюзивної освіти в сучасних умовах
Прізвище, ім'я, по-батькові (повністю)	Котлова Людмила Олександрівна
Повна адреса учасника конференції	Вул..Довженка, 49, кв.44, м. Житомир, 10002
Повна назва ЗВО /установи/ організації учасника конференції	Житомирський державний університет імені Івана Франка
Посада	Доцент кафедри психології розвитку та консультування
Науковий ступінь	Кандидат психологічних наук
Вчене звання	доцент
Контактні телефони (роб., дом., мобільний – обов'язково)	097-946-19-15
E-mail	kotlova.lo@i.ua
Факс	
Участь у конференції: - виступ на пленарному засіданні; - виступ на секційному засіданні; - <u>очна/заочна</u> участь <i>(потрібне вказати)</i>	

Назва доповіді	Теоретичні основи інклюзивної освіти в сучасних умовах
Прізвище, ім'я, по-батькові (повністю)	Тичина Ірина Миколаївна
Повна адреса учасника конференції	Вул..Довженка, 49, кв.44, м. Житомир, 10002
Повна назва ЗВО /установи/ організації учасника конференції	Житомирський державний університет імені Івана Франка
Посада	Декан соціально-психологічного факультету
Науковий ступінь	Кандидат психологічних наук

Вчене звання	доцент
Контактні телефони (роб., дом., мобільний – обов'язково)	067-426-78-54
E-mail	iratychyna@gmail.com
Факс	
Участь у конференції: - виступ на пленарному засіданні; - виступ на секційному засіданні; - <u>очна</u> /заочна участь (<i>потрібне вказати</i>)	